Beantwoording technische vragen begroting 2027

Fractie PNL

Op pagina 28/30 van de begroting staat een opsomming van de op te stellen beleidsnota's die betrekking hebben op programma 3.

Vraag 1:
De afzonderlijke plannen, zoals hieronder benoemd, leggen op de een of andere manier gezamenlijk een groot beslag op de ambtelijke capaciteit, het participatie en bestuurlijk proces.

- Beleidsplan sociaal domein 2028-2031
- Programmakader voorzieningen
- Beleidskader maatschappelijk vastgoed
- Integraal veiligheidsplan (pagina 18 programma 1)
- Uitvoering van de werkagenda Koers samenwerken door Samen Werken

Kunnen deze verschillende beleidsstukken niet samengevoegd worden tot een overzichtelijk en integraal beleidsdocument waaraan een realistisch uitvoeringsprogramma wordt gekoppeld?

Antwoord:
De bovengenoemde beleidsnotities hangen inhoudelijk per definitie nauw met elkaar samen. De totstandkoming van deze notities wordt ook in samenhang opgepakt. Het is niet mogelijk om alle beleidsdocumenten daadwerkelijk samen te voegen in één document. Ieder beleidsdocument heeft een eigen tijdspad en hangt samen met wettelijke verplichtingen en regionale beleidsstukken.

Vraag 2:
Op pagina 44 wordt gesproken over de markt- en staangelden. Wat zijn de te verwachten baten en lasten hiervan in 2027?

Antwoord:
De begrote markt- en staangelden bedragen in de begroting 2027 € 22.812 (baten) en € 28.646 (lasten).

Vraag 3:
Op pagina 95 lezen we dat in 2028 € 9,2 miljoen uit de reserves onttrekken. In de begroting 2026 was dit nog € 5,4 miljoen. Waar wordt de totale onttrekking, en met name het extra bedrag bovenop de € 5,4 miljoen, voor gebruikt? Graag iets meer uitleg in detail dan nu in het overzicht is aangegeven.

Antwoord:
De geraamde onttrekkingen uit de reserves in 2028 bedragen inderdaad € 9,2 miljoen. Deze geraamde onttrekkingen zijn als volgt opgebouwd:

- Algemene reserve: € 817.000
  Dekking diverse maatregelen Mobiliteitsplan (cfm raadsbesluit 8-5-2025)
- Reserve Mobiliteit: € 7.345.000
  Diverse maatregelen Mobiliteitsplan (cfm raadsbesluit 8-5-2025) + addendum
  Bestuursovereenkomst snelfietsroute Gemert-Eindhoven (cfm RIB 4-12-2025)
- Reserve MRE: € 465.000
  Korte Termijn Maatregelenpakket 2 (KTM2) mobiliteit Beethovenconvenant (cfm RIB 5-3-2026)
- Reserve Omgevingsfonds duurzaamheid: € 25.000
  Geraamde bijdrage aan derden uit het Omgevingsfonds Duurzaamheid (cfm Raadsbesluit 29-9-2022)
- Afschrijvingsreserve: € 593.000
  Totaalbedrag aan afschrijvingen van investeringen waarbij de dekking van de afschrijvingslast ten laste wordt gebracht van de hiervoor gevormde reserve.

Fractie CDA

Vraag 1:
Op pagina 13 staat dat € 80.000 aan extra kosten is doorgeschoven naar de afvalbegroting, terwijl de tabel voor 2027 een voordeel van € 89.000 laat zien. Hoe ontstaat dit voordeel en op welke andere posten zijn de bijbehorende nadelen verwerkt? [p. 12–13]

Antwoord:
Als uitgangspunt geldt dat de exploitatie afval sluitend is. Dit is te zien in de tabel op pagina 42. Maar de bijstellingen 2027 voor taakveld Afval komen op diverse posten terug. Een deel van € 89.000 heeft te maken met bijstellingen Blink. Maar daarin zit ook de bijstelling van de baten afvalstoffenheffing die nodig zijn om tot een sluitende afvalbegroting te komen. Dit zorgt voor het gepresenteerde voordeel op dit onderdeel. Binnen andere posten is sprake van nadelen. Het gaat dan voornamelijk om toegerekende kosten van de gemeentewerf, tractiemiddelen en BSOB (€ 80.000). Dit hangt samen met het uitgangspunt uit de Kaderbrief 2027 om meer kosten toe te rekenen aan de exploitatie Afvalverwerking.

Vraag 2:
Loonkosten bouwprojecten: De nieuwe berekeningswijze levert eenmalig € 86.000 voordeel op. Hoe verschilt deze methode van de eerdere raming en wat is het financiële effect als na 2027 minder woningen worden gebouwd? [p. 13]

Antwoord:
Voorheen was er een vast percentage dat gehanteerd werd in de plaats van de werkelijke te verwachten jaarlijkse kosten per project. Dit gaf een vertekend beeld en geeft onnodige belasting bij minder projecten. De systematiek van werkelijk geraamde kosten per project levert voor 2027 een eenmalig voordeel op. Als er in de toekomstige jaren minder projecten zijn, kunnen er minder kosten toegerekend worden (personeel en inhuur). Deze kosten vallen dan ten laste van de algemene dienst (personeelskosten). In de toekomst kunnen echter ook weer nieuwe projecten worden toegevoegd.

Vraag 3:
Indexatie: In 2027 valt € 113.000 van het budget voor prijsstijgingen vrij. Welke afdelingen of projecten ontvangen daardoor minder compensatie en welk risico ontstaat hierdoor? [p. 13]

Antwoord:
Het niet volledig automatisch indexeringen is een generieke maatregel over alle afdelingen. Echter budgetten voor o.a. lonen en salarissen, subsidies, verbonden partijen etc. worden wel geïndexeerd op basis van de afspraken. We verwachten dat de kostenstijgingen beperkt zijn op de overige budgetten waardoor we niet automatisch de budgetten indexeren maar hiervoor de helft apart zetten. Mochten er toch stijgingen zijn van de kosten als gevolg van inflatie kunnen deze uit dit aparte budget gedekt worden.

Vraag 4:
Wmo-kosten: Waarom blijft de extra raming vanaf 2028 op € 341.000 staan, terwijl de vergrijzing en de vraag naar huishoudelijke hulp naar verwachting doorgaan? [p. 12–13]

Antwoord:
De structurele bijstelling van € 341.000 vanaf 2028 is gebaseerd op het verwachte evenwicht tussen een toenemende ondersteuningsvraag door vergrijzing en langer zelfstandig wonen enerzijds, en een afname van het gebruik van Wmo-voorzieningen door de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage per 1 januari 2028 anderzijds. Wel is in het meerjarenperspectief voor de demografische groei van de WMO eerder al financiële ruimte gereserveerd uit extra middelen vanuit het gemeentefonds; € 74.000 in 2028 oplopend naar structureel € 218.000 in 2030.

Vraag 5:
Met welk percentage van de NEA-index is voor het gezamenlijke bus- en taxivervoer in 2027 gerekend? [p. 13]

Antwoord:
In de prognoses is gerekend met een fictieve index van 8% voor kosten collectief vervoer. Aanleiding hiervoor was dat het sociaal fonds voor Mobiliteit vanwege de stijging van de dieselprijzen een hogere NEA-index in 2027 verwachtte.

Vraag 6:
Kwaliteitsmeting groenonderhoud: Hoe controleert de gemeente het werk van Senzer en worden daarbij landelijke kwaliteitsnormen, zoals CROW-beeldmeetlatten, gebruikt? [p. 14]

Antwoord:
Met ingang van 2027 wordt het onderhoud aan de groenvoorzieningen uitgevoerd op basis van frequentie. De uitvoerende partij (in dit geval Senzer) krijgt voor iedere onderhoudsactiviteit de opdracht om deze een vast aantal keren per jaar uit te voeren. Toezicht op deze werkzaamheden gebeurt steekproefsgewijs, net zoals bij de andere onderhoudsactiviteiten in de openbare ruimte.

Vraag 7:
Verdeling extra groenbudget: Kan het college specificeren waaraan de jaarlijkse € 200.000 extra voor groenonderhoud wordt besteed, inclusief de bedragen voor Senzer en het externe bedrijf dat de hagen knipt? [p. 12 en 14]

Antwoord:
In de Financiële rapportage 2026 werd het budget "Onderhoud groenvoorziening" incidenteel verhoogd met € 200.000 voor 2026. De verhoging zetten we structureel door in deze begroting. Daarmee is de verklaring voor de nu gevraagde verhoging van het budget te vinden in 2026. Voor een deel betreft deze kostenstijging de correctie van een rekenfout die Senzer in 2025 niet doorberekende aan de gemeente Laarbeek. Deze correctie van € 47.650 voert men met ingang van 2026 wel door. Hogere cao-loonkosten en de bijbehorende verhoging van de overheadkosten leiden bij Senzer tot een kostenstijging van € 33.225. Daarnaast huurt Senzer extra personeel in voor een bedrag van € 61.400. Toename van het areaal met ca. 8.400 m² en de omvorming van ca. 3.100 m² bestaande groenvoorzieningen naar meer biodiverse groenvoorzieningen leiden tot een kostenstijging van ca. € 49.000. Tenslotte is er rekening gehouden met een marge van € 9.000 in verband met de nieuwe aanbesteding van het knippen van hagen. Bovenstaande bedragen werden afgerond tot de gevraagde budgetverhoging van € 200.000,-.

Correctie kosten Senzer 2025	€ 47.650
Loon- en overheadkosten	€ 33.225
Inhuur extra personeel	€ 61.400
Toename en omvorming areaal	€ 49.000
Marge i.v.m. aanbesteden knippen hagen	€ 9.000
	€ 200.275

In het voorgaande is geen rekening gehouden met stijging van cao-loonkosten in 2027 of een toename van te onderhouden groenvoorzieningen op nieuwbouwlocaties. Als dergelijke kostenstijgingen zich voordoen in de loop van 2027 komen we daarop terug in de Financiële rapportage 2027.

Vraag 8:
Kennis biodivers groen: Welke opleiding of instructie hebben medewerkers gekregen voor het onderhoud van 8.400 m² biodivers groen? [p. 14]

Antwoord:
Voor het onderhoud van het biodivers groen is geen afzonderlijke werkinstructie noodzakelijk in de uitvoering. Om kennis binnen de organisatie te vergroten hebben 3 medewerkers binnen afdeling Leefomgeving een diploma Adviseur Biodiversiteit en Klimaat behaald. Dit om de benodigde kennis in de organisatie te hebben.

Vraag 9:
Wanneer zijn de onderhoudsplannen waarvoor € 95.000 aan externe adviseurs is geraamd gereed, en zijn de resultaten vóór het beslismoment over Senzer beschikbaar? [p. 12 en 14]

Antwoord:
Deze twee zaken staan los van elkaar. De actualisatie van de beheer- en onderhoudsplannen openbare ruimte heeft betrekking op diverse aspecten van de openbare ruimte. En wellicht leidt dat in de toekomst tot aanpassing van onderhoudsactiviteiten.

Het besluit over het al dan niet verlengen van de huidige overeenkomst met Senzer staat daar los van. Op dat moment beoordelen we alleen of Senzer in het groenonderhoud de voorgeschreven kwaliteit levert. Als men daar niet voldoende in slaagt, gaan we met Senzer in gesprek over een andere toekomstige invulling.

Vraag 10:
Hoeveel extra fte zet Senzer in 2027 in Laarbeek in en zijn deze medewerkers inmiddels geworven? [p. 14]

Antwoord:
Dat is volledig aan Senzer. Volgens onze informatie neemt het aantal fte dat Senzer in 2027 inzet niet toe, maar stromen enkele oudere, minder productieve krachten uit. Deze worden vervangen door jonge, enthousiaste medewerkers met een hogere productiviteit. Wij zien nu al enkele van deze jongere medewerkers verschijnen, maar hebben geen inzicht in de werving van nieuwe medewerkers.

Vraag 11:
Waaruit bestaat het bedrag van € 512.000 voor het onderzoek verkeerscirculatie Beek en Donk, en waarom worden de lasten vanaf 2029 over meerdere jaren verdeeld? [p. 27]

Antwoord:
Dit is overgenomen uit het op 12 juni 2025 vastgestelde Mobiliteitsplan. Er is geld gereserveerd voor onderzoek en al (deels) voor uit te voeren maatregelen. Volgens de nota investeringen, waarderen en afschrijven 2025 kunnen we onderzoeken in 5 jaar afschrijven, dat is reden waarom het bedrag in meerdere jaren (5) verdeeld is.

Dit onderzoek wordt gecombineerd met de studie N615 en Dorpsstraat Aarle-Rixtel. Volgens toezegging van 8 mei 2025 wordt de onderzoeksopzet eerst in de raad besproken voordat wordt gestart met de onderzoeken. (Zie toezeggingenlijst raadsvergadering)

Vraag 12:
In het overzicht op pagina 27 staat dat de nieuwe investeringen voor 2027 (in totaal ruim 4,7 miljoen euro) in het eerste jaar nog € 0 aan rente en afschrijving kosten. Waarom hoeft er in 2027 nog niets te worden betaald? En in hoeverre geeft dit overschot van € 107.000 op pagina 14 hierdoor een te rooskleurig beeld van onze echte financiële situatie? [p. 27]

Antwoord:
Volgens de gemeentelijke boekhoudvoorschriften BBV in combinatie met ons provinciaal financieel toezichtkader is het toegestaan om de jaarlijkse kapitaallasten van een investering in de vorm van afschrijvings- en rentelasten op te nemen vanaf het jaar volgend op de investering zelf. Hiermee wordt de opbouw van het begroot saldo 2027 met een overschot € 107.000 op een juiste wijze gepresenteerd.

Vraag 13:
De gemeente koopt in 2027 voor € 434.000 aan software en voor € 115.000 aan computers en schermen. Vanaf 2028 betalen we hier jarenlang een vast bedrag voor. In hoeveel jaar schrijft de gemeente deze spullen precies af? En sluit die termijn wel goed aan bij de snelle technologische ontwikkelingen, zeker nu de gemeente ook met AI (kunstmatige intelligentie) aan de slag wil? [p. 36 en 39]

Antwoord:
Volgens de nota 'Investeren, waarderen en afschrijven 2025' (vastgesteld door de raad op 6 november 2025) geldt voor hardware een afschrijvingstermijn van 4 jaar en voor software een afschrijvingstermijn van 5 jaar. Ondanks de snelle technologische ontwikkelingen is er op dit moment geen reden om deze termijnen aan te passen. Bij het beoordelen van nieuwe AI-initiatieven zullen ook de financiële gevolgen worden beoordeeld. Als dit aanleiding geeft om de afschrijvingstermijnen aan te passen dan zullen wij dit voorstellen.

Vraag 14:
We trekken in 2027 direct veel geld uit voor het verduurzamen van Sportpark De Heibunders (€ 696.000) en het Parkpaviljoen (€ 297.000) (pagina 34). Het plan is om hier in 2027 meteen mee te beginnen (pagina 6 en 22). Welke financiële buffers zijn in deze bedragen opgenomen om eventuele prijsstijgingen op te vangen, aangezien het nieuwe beleid is om juist "minder veiligheidsmarges in te bouwen"? [p.4, punt 27]

Antwoord:
De begrote bedragen voor het verduurzamen van Sportpark De Heibunders (€ 696.000) en Parkpaviljoen (€ 297.000) worden deels financieel gedekt vanuit toegekende en vooruit ontvangen DUMAVA-subsidies. De subsidies die we ontvangen hebben zijn een extra financiële buffer voor de uitvoering van de projecten. De begrote bedragen voor de projecten zijn zo realistisch mogelijke inschatting. Voor beide projecten loopt op dit moment een aanbesteding hierdoor kunnen wij niet uitgebreider toelichten wat de financiële ruimte is. Er wordt risicovol begroot maar ook realistisch. We houden de projectkosten naar aanleiding van de aanbesteding nauwlettend in de gaten.

Vraag 15:
Op pagina 13 en 42 staat dat de gemeente meer algemene kosten (zoals overhead, personeel en btw) doorschuift naar de rekeningen voor afval en riolering. Dit levert de algemene gemeentekas een voordeel op. Kunt u een precies overzicht geven van de bedragen en de hoeveelheid personeelsuren (fte) die op deze manier in 2027 zijn verplaatst?

Antwoord:
Het overzicht van wat is toegerekend zoals overhead, personeel en btw is te vinden in de paragraaf Lokale heffingen op bladzijde 42. In deze tabellen is ook terug te lezen wat het in voorgaande begrotingsjaren was.

We rekenen salariskosten toe aan de diverse taakvelden op basis van ingeschatte uren per product. Zo ook bij het taakveld Riolering en Afval. In de praktijk kunnen medewerkers (fte's) aan meerdere taakvelden werken. Als we alle toegerekende uren optellen en delen door de productieve uren dan kan je dit omrekenen naar fte's.
Zo zijn in 2026 6,32 fte's (9.525 uren) en in 2027 6,23 fte's (9.376 uren) toegerekend aan taakveld Riolering. Dus per saldo wordt er niet meer fte's ingezet. Wel is het zo dat de taken door meer seniormedewerkers worden uitgevoerd waardoor de personeelskosten alsnog toenemen, naast de CAO-verhogingen. Voor het taakveld Afval geldt dat per saldo voor 2027 0,46 fte (688 uren) is toegerekend (2026: 0,45 fte, 685 uren).

Vraag 16:
Vanaf 2028 krijgt de gemeente te maken met het 'ravijnjaar' en lopen de tekorten op tot ruim 1,7 miljoen euro per jaar. Door nu in 2027 voor 4,7 miljoen euro aan langdurige investeringen goed te keuren, zitten we de komende jaren vast aan hoge afschrijvingskosten. Is het college niet bang dat we de nieuwe gemeenteraad hiermee financieel klemzetten, waardoor er straks geen ruimte meer is om eigen politieke keuzes te maken? [p. 7 en 14]

Antwoord:
De afschrijvingskosten zijn maar een relatief klein deel van de gemeentelijke begroting. Voor de investeringen van nu wordt inderdaad een deel van de afschrijvingen vastgezet, echter elk jaar zijn er keuzes voor investeringen. Ook zijn er nog vele andere (politieke) opties waar de gemeenteraad uit kan kiezen bij eventuele bezuinigingen. We hopen uiteraard dat het Rijk in 2027 met een financiële tegemoetkoming komt zo dat er geen of beperkte bezuinigingsvoorstellen noodzakelijk zijn.

Vraag 17:
Waarom is vanaf 2028 al € 50.000 extra opbrengst aan verblijfsbelasting ingeboekt terwijl de evaluatie met ondernemers pas in 2027 plaatsvindt? Welke ruimte is er nog om op basis van die evaluatie van de verhoging af te zien? [p. 11]

Antwoord:
De verblijfsbelasting is ingevoerd per 1 januari 2025. De inning van de belasting over 2025 vindt plaats in 2026. Een groot gedeelte van de opbrengsten is ondertussen binnen. De komende weken vinden er extra controles plaats bij bedrijven die geen of een uitzonderlijk lage aangifte hebben gedaan.
De eerste jaren moeten we werken met inschattingen en die bijstellen op basis van de praktijk. Hierdoor zullen we af en toe bij moeten stellen. Dat doen we met de beschikbare informatie van dat moment. Deze bijstelling zegt niets over tarieven die ondernemers en toeristen betalen.

Vraag 18:
De provincie houdt toezicht op onze financiën en heeft vooraf gezegd: u mag die € 485.000 aan extra inkomsten voor Jeugdzorg vanaf 2028 niet in de boeken zetten, want dat geld is er nog niet (pagina 4). Het college doet dat lekker toch. Wat is het plan als de commissie Van Ark begin 2027 beslist dat Laarbeek dit geld níét krijgt? Riskeren we dan dat de provincie de baas wordt over onze portemonnee, en welke bezuinigingen liggen er klaar om dit gat op te vangen? [p. 109]

Antwoord:
We mogen de begroting (binnen de regels) opstellen zoals wij dit goed vinden. De provincie toets als toezichthouder de begroting. Als zij onderdelen zien waar zij het niet mee eens zijn zoals nu de inkomsten voor jeugdzorg zullen zij dit in hun oordeel corrigeren. Als deze middelen worden gecorrigeerd (dit is vanaf 2028) hebben we alsnog een structureel sluitende begroting in 2027, dus heeft het geen invloed op het toezicht van de provincie. Wij nemen het bedrag op omdat dit ook het advies is van de VNG en we dat hiermee ook zichtbaar willen maken naar het Rijk. Na de uitkomsten van de commissie Van Ark in januari/februari 2027 hopen we dat het Rijk structureel extra jeugdmiddelen uitkeert. Mocht dit alsnog niet het geval zijn wordt de bezuinigingsopgave voor 2028 en verder hoger.

Vraag 19:
Het college noemt 'Bestaanszekerheid' het belangrijkste kompas voor alle keuzes. Tegelijkertijd kiest het college ervoor om de stijgende kosten in de openbare ruimte te betalen door de afvalstoffenheffing voor burgers met € 33,24 te verhogen en de rioolheffing met € 13,07 te laten stijgen. Hoe rijmt u deze stijging van de vaste woonlasten met uw belofte om de bestaanszekerheid van kwetsbare inwoners te beschermen? [p. 5,15,41 en 42]

Antwoord:
Alle aspecten van Brede Welvaart tellen mee voor de kwaliteit van het leven van onze inwoners. Onder bestaanszekerheid vallen onder andere de basisbehoeften van inwoners. Bestaanszekerheid gaat over de focus (binnen het bredere kader van Brede Welvaart) op de primaire taken van de gemeente. Dit is een afwegingskader om keuzes te maken, geen belofte. Afvalstoffen en rioolheffing zijn gesloten regelingen. De stijging in de inkomsten zijn voor de kostendekkendheid van riool en afval. Tegelijkertijd zijn er regelingen waarbij de meest kwetsbare inwoners kwijtschelding kunnen aanvragen voor afvalstoffen- en rioolheffing.

Vraag 20:
In de Kaderbrief 2027 (pagina 3, punt 22) hebben we plechtig afgesproken dat de tekorten vanaf 2028 onder de 1 miljoen euro moeten blijven. Maar in de tabel op pagina 7 zien we dat het tekort in 2028 al uitkomt op meer dan 1,6 miljoen euro. Waarom legt het college de raad nu een begroting voor die direct in strijd is met onze eigen harde afspraak? Welke structurele keuzes kunnen al worden voorgesteld om dit te herstellen? [p. 7 en 108]

Antwoord:
In de kadernota is niet plechtig afgesproken dat de tekorten onder 1 miljoen blijven. Het volgende was opgenomen:

"We streven er in de Meerjarenbegroting 2027-2030 naar dat de structurele tekorten vanaf 2028 onder € 1 miljoen blijven om het negatieve meerjarenperspectief behapbaar te houden".

Er is in het begrotingsproces gestreefd om de tekorten onder de 1 miljoen te houden. Echter om dit te realiseren zouden er nu al ingrijpende keuzes gemaakt moeten worden wat nu nog niet noodzakelijk is. Dit omdat er nog onduidelijkheid is over de financiering door het Rijk en we de gemeenteraad goed willen betrekken bij de bezuinigingsmaatregelen. Ook is in het jaar 2030 het tekort € 1,1 miljoen en dus net boven het streeftekort van € 1 miljoen. Omdat bij de begroting alleen het eerste of laatste jaar sluitend hoeft te zijn kan bij de kadernota 2028 ook mogelijk de focus worden gelegd op een sluitende begroting voor 2031. Tot slot zijn er later in het begrotingsproces nog grotere bedragen toegevoegd voor kosten sociaal domein en kosten van verbonden partijen waardoor het tekort hoger is geworden dan we graag op gestuurd hadden.

Vraag 21:
Wat doet het college als de kwaliteit van het groenonderhoud in het voorjaar van 2027 nog onvoldoende is, terwijl vóór de zomer een besluit over de samenwerking met Senzer wordt genomen? [p. 14]

Antwoord:
Mocht hier sprake van zijn wordt dit geëvalueerd en besproken en worden mogelijk alternatieve tijdelijke oplossingen ingezet.

Vraag 22:
Wat betekent een mogelijke beëindiging van de samenwerking met Senzer voor de andere Peelgemeenten en hoe blijft werk voor kwetsbare inwoners geborgd? [p. 12 en 14]

Antwoord:
Een beëindiging van de samenwerking met Senzer is niet aan de orde. Wel kan in overleg met Senzer het werkpakket aangepast worden. Dit heeft geen verdere gevolgen voor andere peelgemeente of voor het werk van de deelnemers van Senzer.

Vraag 23:
Is het college van plan meer groenwerk bij commerciële bedrijven onder te brengen, of blijft Senzer de belangrijkste uitvoerende partner? [p. 14]

Antwoord:
Dit is afhankelijk van de besluiten en aanbesteding hiervoor in 2027 en daarom nog te vroeg om hier nu een antwoord op te kunnen geven.

Vraag 24:
Hoe wegen klachten en ervaringen van inwoners over onkruid en groenonderhoud mee in het besluit over Senzer? [p. 17]

Antwoord:
Klachten en ervaringen van inwoners nemen we indirect mee bij dit besluit. Binnenkomende klachten worden beoordeeld en getoetst aan het kwaliteitsniveau dat Senzer dient te leveren. Het door bewoners gewenste kwaliteitsniveau komt immers niet altijd overeen met het niveau waarop we als gemeente de groenvoorzieningen willen onderhouden.

Fractie ABL

Vraag 1 - Pagina 13 – Actualisatie gesloten exploitatie afval
Gesteld wordt dat er extra lasten zijn doordat Blink de textielinzameling uitvoert in plaats van een stichting (€ 83.000). Kunt u aangeven welke activiteiten hebben plaatsgevonden in het zoeken naar een stichting die de inzameling kan uitvoeren en om welke redenen er wordt geconcludeerd dat er geen enkele stichting hiertoe bereid is?

Antwoord:
Nadat Stichting Pandilla te kennen had gegeven te stoppen met het inzamelen van textiel is dit ondergebracht bij Blink, zoals ook met alle andere afvalstromen afkomstig van onze huishoudens. Blink verzorgt zelf de inzameling en levert het textiel aan de stichting 2Switch. Door de huidige situatie op de textielmarkt ontvangen we als gemeente geen vergoeding voor het textiel. In 2027 gaan we verder onderzoeken hoe we in de toekomst omgaan met textielinzameling.

Vraag 2 - Pagina 14 - Groenonderhoud

Aangegeven wordt dat we op basis van monitoring van de werkzaamheden van Senzer, vóór de zomer van 2027 besluiten of we de overeenkomst met Senzer voortzetten. Kunt u aangeven welke Peelgemeenten ook deze overweging gaan maken of al hebben gemaakt? En wat daarbij de mogelijke consequenties voor Senzer kunnen zijn?

Antwoord:
Wij zien dat ook andere gemeenten de inzet van Senzer bij het onderhoud van groenvoorzieningen evalueren. Het is ons niet bekend wat hiervan de mogelijke consequenties voor Senzer of haar medewerkers kunnen zijn.

Vraag 3 – Pagina 24 - Beleidsindicatoren

Kan het college toelichten waarom het aantal nieuwbouwwoningen in Laarbeek in 2024 aanzienlijk lager lag dan bij vergelijkbare gemeenten? Hoe heeft deze indicator zich de afgelopen vijf jaar ontwikkeld en welke woningbouwproductie wordt voor de komende jaren verwacht?

Antwoord:
Het aantal gebouwde woningen fluctueert per jaar, o.a. door de grootte van projecten. De beleidsindicator geeft inderdaad aan dat we in 2024 minder woningen hebben gebouwd dan vergelijkbare gemeenten. Zoals u in de woningbouwkaart Laarbeek kunt zien, gaat het aantal nieuwgebouwde woningen de komende jaren omhoog.

5 jaar vooruit, wat wordt gerealiseerd (projectmatig)

Jaar	Geplande woningbouw-realisatie	Opmerkingen
2026	30	
2027	243	*De planning is niet voor ieder project concreet vastgesteld. Het genoemde aantal woningen is daarom onder voorbehoud.*
2028	176	*De planning is niet voor ieder project concreet vastgesteld. Het genoemde aantal woningen is daarom onder voorbehoud.*
2029	333	*De planning is niet voor ieder project concreet vastgesteld. Het genoemde aantal woningen is daarom onder voorbehoud.*
2030	393	*De planning is niet voor ieder project concreet vastgesteld. Het genoemde aantal woningen is daarom onder voorbehoud.*
Totaal	**1.175**	

5 jaar terug, wat is gerealiseerd

Jaar	Aantal woningen gerealiseerd, incl. particulier en mantel(zorg)-woningen
2021	56
2022	48
2023	78
2024	31
2025	100
Totaal	**313**

De publieke versie van de woningbouwkaart is te raadplegen via woningbouwkaart.laarbeek.nl

Vraag 4 – Pagina 31 – 6.711 Huishoudelijke hulp WMO

In de meerjaren doorkijk ramen we minder kosten voor WMO huishoudelijke hulp. Sorteren we hier voor op de wetswijziging van het abonnementstarief?

Antwoord:
Ja. In de meerjarenraming is rekening gehouden met de voorgenomen wijziging van het abonnementstarief binnen de Wmo. Door deze wetswijziging wordt verwacht dat de instroom in huishoudelijke hulp afneemt en dat het gebruik zich meer richt op inwoners met een daadwerkelijke ondersteuningsbehoefte. Hierdoor wordt op termijn een dempend effect op de uitgaven voor huishoudelijke hulp verwacht, wat is verwerkt in de meerjarige doorkijk. Daarnaast zijn naar aanleiding van de verwerking van de meicirculaire 2026 gemeentefonds de geraamde kosten van de huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo met ingang van 2029 structureel vervallen.

Vraag 5 - Pagina 40 – Lasten burgerzaken (pagina 19)

Kan het college toelichten waardoor de lasten bij Burgerzaken tussen 2028 en 2029 met € 185.000 dalen? Welk deel hiervan houdt verband met het aflopen van de paspoortpiek en welke gevolgen heeft dit voor de geraamde personeelsformatie (fte) en eventuele tijdelijke inhuur?

Antwoord:
De lastendaling in 2029 wordt grotendeels (€ 151.000) veroorzaakt door het aflopen van de piek in het aantal reisdocumenten. De afdrachten aan het Rijk nemen daardoor af. Het aflopen van de piek leidt niet tot een terugkeer naar de oorspronkelijke situatie. Uit de beschikbare data-informatie blijkt dat sprake is van een nieuw evenwicht in de omvang en aard van de dienstverlening. De gevolgen hiervan worden momenteel in de volle breedte onderzocht binnen team Klantcontacten.
Op dit moment is daarom nog niet vast te stellen of, en zo ja welke, gevolgen dit heeft voor de personeelsformatie. Indien uit het onderzoek blijkt dat aanpassingen in de formatie noodzakelijk zijn, worden de financiële en organisatorische consequenties betrokken bij de Kadernota 2028 en ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd.

Vraag 6 – Pagina 47 – Reserve Grondexploitatierisico's

Gesteld wordt dat de maximale reserve € 4,95 miljoen bedraagt en dat de reserve eind 2026 € 5,38. Kunt u aangeven wat hierbij de intentie van het college is? Verhoging van het maximum reserve bedrag of het overschrijdende deel ten gunste brengen van de algemene reserve?

Antwoord:
Het uitgangspunt is dat de Reserve Grondexploitatierisico aansluit bij het benodigde bedrag voor de afdekking van de risico's, met daarboven een buffer van maximaal € 2 miljoen om fluctuaties op te kunnen vangen. Het college ziet op dit moment geen aanleiding om deze maximale buffer te verhogen. De verwachte stand van € 5,38 miljoen eind 2026 is een inschatting. De daadwerkelijke winstnemingen over 2026 moeten nog worden bepaald. Ook wordt bij de jaarrekening 2026 de risicoanalyse geactualiseerd en het benodigde risicobedrag opnieuw vastgesteld. Daarom kan op dit moment nog niet worden geconcludeerd dat de reserve eind 2026 het maximum overschrijdt. Als bij de jaarrekening blijkt dat de reserve hoger is dan het benodigde risicobedrag vermeerderd met de maximale buffer van € 2 miljoen, wordt het meerdere volgens het vastgestelde beleid toegevoegd aan de algemene reserve.

Vraag 7 – Pagina 56 - Groenbeleid
Tussen de rekening 2025 en de meerjarenbegroting zit een enorme sprong, groter dan de 200k die wordt voorgesteld. Kan toegelicht worden waar dit verschil uit is opgebouwd?

Antwoord:
Op pagina 56 staat helaas een verkeerde tabel, dit moet zijn:

bedragen x € 1.000	Rekening	Meerjarenbegroting			
Onderdeel	2025	2027	2028	2029	2030
Exploitatie	1.436	1.786	1.827	1.857	1.867

Het verschil tussen de jaarcijfers 2025 en de begroting 2027 is nu € 350.000. Hiervan heeft € 200.000 betrekking op extra groenonderhoud. Daarnaast zijn er inmiddels meer salariskosten toegerekend aan het taakveld Openbaar groen en is het groenbudget verhoogd vanwege areaaluitbreiding.

Fractie De Werkgroep

Algemene opmerking: in het verleden is volgens ons afgesproken dat er een afkortingenlijst toegevoegd zou worden. Deze ontbreekt bij deze begroting.

Reactie: in 2026 zijn we overgegaan naar een nieuw financieel pakket alsmede ook uitfasering van Lias naar Pepperflow als boekwerk generator voor de P&C-producten. Dit is het eerste P&C product in Pepperflow en nog niet alles is zoals we het willen hebben. Verdere verbeteringen worden doorgevoerd en hierbij wordt ook een afkortingenlijst opgenomen.

Vraag 1:
Blz. 10 begroting
Er is geen sprake van nieuw beleid. Toch zien we een post van 50k opgenomen in 2027. Hoe moet dit geïnterpreteerd worden?

Antwoord:
Er is geen nieuw beleid, anders dan dat we al eerder hebben voorgelegd aan de raad. De post van € 50.000 betreft de vervanging van de brug Lage Heesweg en het opstellen van het beleids- en beheerplan invasieve exoten. We hebben deze al eerder in de kaderbrief als nieuw beleid aangemerkt.

Vraag 2:
Blz. 10 Begroting
In het staatje staat een afname van legesopbrengsten. Als verklaring hiervoor wordt gegeven de afname van reisdocumenten. Gezien de forse woningbouwplannen zouden we juist een toename in leges-opbrengsten verwachten. Kan dit uitgelegd worden?

Antwoord:
De verhoging van de opbrengsten ten opzichte van de kaderbrief komt voornamelijk door leges uit activiteiten met betrekking tot bouwwerken. Deze stijging speelt hiermee in op de ontwikkeling van het aantal woonruimten uit de woningbouwprognose. Na realisatie van woningbouw zal naar verwachting het aantal aanvragen voor o.a. paspoorten toenemen door stijging van het inwonersaantal.

Vraag 3:
Blz. 11 Begroting
In het staatje Gemeenschappelijke Regelingen ontbreekt Blink (van de grote regelingen). Wat is daar de reden voor?

Antwoord:
Dit overzicht is van alle financiële gevolgen van de verbonden partijen zover er een financiële wijziging plaats moet vinden wat bekend was bij de kaderbrief. Dit is in de kaderbrief weergegeven. Op dat moment was er dus nog geen wijziging voor Blink. Ditzelfde overzicht is opgenomen bij de begroting omdat de financiële vertaling van de kaderbrief in de begroting verwerkt moeten worden.

Vraag 4:
Blz. 15 Begroting
Onder het kopje “Brede welvaart” staat de term “Subjectief welzijn”. Wat wordt hieronder verstaan?

Antwoord:
In de kaderbrief 2027 hebben we subjectief welzijn als volgt beschreven: "Subjectief welzijn gaat over hoe mensen hun leven waarderen, om tevredenheid met het leven als geheel en met specifieke aspecten van het leven. Het gaat ook om positieve en negatieve gevoelens die mensen ervaren en de mate waarin ze het gevoel hebben dat hun leven doel en betekenis heeft. Subjectief welzijn wordt sterk bepaald door de mate waarin mensen regie over hun leven ervaren. Het hangt ook samen met gezondheid, waar de focus ligt op deelname aan de samenleving. Tevredenheid is niet verder gespecificeerd maar lijkt een combinatie van meerdere factoren te zijn."

Vraag 5:
Blz. 18 Begroting
Onder "Asiel- en vluchtelingenopvang" staat dat we in juli 2027 nieuwe opvang realiseren. Waar in de begroting kunnen we de inrichting van een vervangende locatie voor Brukelum terugvinden?

Antwoord:
De inrichting van een vervangende locatie voor de opvang van ontheemden in Brukelum staat niet opgenomen in de begroting, maar staat wel in de planning voor maart 2027. Bij uitvoering wordt dit verwerkt in de P&C producten van 2027. Uitgangspunt is daarbij dat deze ontwikkeling geen financiële consequentie kent voor de gemeente en budgetneutraal verwerkt wordt. Dit sluit aan bij de nieuwe financiële regeling die per 1 januari 2027 van kracht gaat.

Vraag 6:
Blz. 22 Begroting
Verduurzaming van het Parkpaviljoen in Beek en Donk volgens de routekaart was voor ons een verrassing, omdat het Parkpaviljoen niet op de Routekaart heeft gestaan. Kan dit toegelicht worden?

Antwoord:

In de routekaart staat de volgende tekst:
De routekaart is bedoeld als strategisch kader voor de verduurzamingsopgave van de kernportefeuille van de gemeente Laarbeek en gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Budget bepaald op basis van scenario 55% Co2-reductie
- Budget bepaald op basis van prijspeil 2021
- Budget bepaald op basis van kostenkengetallen
- Sturing op hoofddoelen met flexibiliteit in de onderliggende projecten en maatregelen.
- Bij de uitwerking van elk project (wensen/eisen/behoefte/budget-ontwerp-bestek-aanbesteding-opdracht) worden de werkelijke kosten inzichtelijk
- Voor elk project wordt via diverse kanalen (rijksoverheid, provincie etc.) subsidie aangevraagd, indien toegekend komt dit ten goede aan het totale budget voor verduurzaming.

Het uitgangspunt "sturing op hoofddoelen met flexibiliteit in de onderliggende projecten en maatregelen" is in deze casus ten volle benut, voor het parkpaviljoen stonden voor dit jaar en komende jaren grote onderhoudswerkzaamheden gepland, door deze werkzaamheden te bundelen en te bestempelen als verduurzamingspakket hebben we hier dan ook Dumava-subsidie toegekend gekregen, dit heeft het beschikbare budget voor dit project opgehoogd met € 76.530.

Vraag 7:
Blz. 23 Begroting
We voeren samen met Senzer een proef uit voor een nieuwe werkwijze voor groenonderhoud. Wij horen graag hoe deze proef er uit gaat zien.

Antwoord:
In het verleden leverde Senzer niet altijd de gewenste kwaliteit wat betreft groenonderhoud. Senzer heeft aangegeven dat men in 2027 de gewenste kwaliteit wel kan leveren, omdat enkele oudere, minder productieve krachten uitstromen. Deze worden vervangen door jonge, enthousiaste medewerkers met een hogere productiviteit. De 'proef' bestaat eruit dat Senzer in 2027 de kans krijgt om aan te tonen dat men wel de gewenste kwaliteit kan leveren. We hebben vertrouwen in de nieuwe werkwijze van Senzer.

Vraag 8:
Blz. 25 Begroting
In het staatje bij de Baten staat bij 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) in 2029 een bedrag van 0, terwijl in de overige jaren hier toch (forse) bedragen staan. Wat is hier de verklaring voor?

Antwoord:
Dit gaat over de baten in 2029. In 2029 zijn er nog 2 complexen actief (Beekse Akkers en Noorflank Heuvel Lieshout) en zijn de overige grondexploitatiecomplexen volgens verwachting afgesloten. Beide complexen hebben in 2029 geen baten en daarom staat er € 0.

Vraag 9:
Blz. 31 Begroting
In het staatje staat "Absoluut verzuim" en "Relatief verzuim". Wat betekent dit en wat zeggen de cijfers in dit geval? Er is een fors verschil voor Laarbeek t.o.v. het landelijk cijfer als het gaat om Relatief verzuim.

Antwoord:
De indicator absoluut verzuim geeft het aantal leerplichtige jongeren (per 1000 leerlingen) weer dat niet staat ingeschreven bij een onderwijsinstelling en niet beschikt over een vrijstelling. Deze groep wordt vaak thuiszitters genoemd.
De indicator relatief verzuim geeft het aantal leerplichtige jongeren (per 1000 leerlingen) weer dat wel staat ingeschreven, maar meer dan 16 uur gedurende vier weken ongeoorloofd afwezig is.
Beide indicatoren geven inzicht in de mate waarin jongeren deelnemen aan onderwijs en vormen een belangrijke graadmeter voor het voorkomen van onderwijsachterstanden en voortijdig schoolverlaten. Helaas zien we in onze regio en in de gemeente Laarbeek het absoluut verzuim sterker toeneemt dan het landelijk gemiddeld. Om deze problematiek aan te pakken werken we aan de ene kant regionaal samen via het Thuiszitterspact van het onderwijs Samenwerkingsverband Helmond-Peelland en stellen we lokaal een thuiszittersaanpak samen met leerplichtambtenaren en scholen.

Vraag 10:
Programma 4, Wendbare organisatie, Begroting
Hier ontbreken Beleidsindicatoren, dit was vorig jaar ook het geval. Een verklaring konden we niet terugvinden, kan die (nog een keer) gegeven worden?

Antwoord:
We gebruiken de verplichte BBV-indicatoren. De vergelijkende cijfers komen vaak van "waarstaatjegemeente". Echter bij deze indicator zijn er geen referentie gegevens bekend. Bij de gemeenteraad is aangegeven dat we naar mogelijkheden aan het kijken zijn om alleen voor ons relevante indicatoren op te nemen en de overige (wettelijke verplichte) in een bijlage te plaatsen.

Vraag 11:
Blz. 36 Begroting
AI speelt een steeds grotere rol in de samenleving, ook in deze begroting is hier aandacht voor. Zo ver wij weten is er (nog) geen AI-beleid in Laarbeek, bij de op te stellen Beleidsnota's missen we daarom het AI-beleid. Kan dit uitgelegd worden?

Antwoord:
Het klopt dat er geen beleid voor is, maar wel AI-richtlijnen voor medewerkers. Onlangs is in de stuurgroep Bundeling (samenwerking met Gemert-Bakel) besloten om een AI-kernteam in te richten. Het AI-kernteam gaat in 2027 werken aan de verdere uitwerking van de AI-visie, het AI-beleid en de governance rondom AI. Dit strategische spoor loopt parallel aan een kleinschalige AI-pilot. De pilot hoeft hier niet op te wachten, maar de ervaringen uit de pilot en uit andere beoordeelde initiatieven worden wel gebruikt om de visie, het beleid en de governance te toetsen en waar nodig bij te stellen.

Vraag 12:
Blz. 45 Begroting
De afvalstoffenheffing gaat omhoog, maar het kwijtscheldingbedrag blijft volgens ons gelijk aan 2026. De afvalstoffenverordening baseert het bedrag op de Gemeentewet als we dat goed hebben. Is er voor de gemeente bewegingsvrijheid om hier een ander bedrag voor te hanteren?

Antwoord:
Voor het bepalen van de hoogte van het kwijtscheldingsbedrag zijn de spelregels opgenomen in het geldende minima- en armoedebeleid. Het betreft kwijtschelding van één keer het vastrecht, acht keer een 140 liter container restafval en 10 keer een 140 liter container groenafval. In de "Verordening afvalstoffenheffing Laarbeek 2026" is een bedrag van € 277,22 opgenomen. In de verordening voor 2027 zal op basis van de spelregels een bedrag van € 313,56 aan de raad worden voorgesteld.

Vraag 13:
Blz. 45 Begroting
Aansluitend op het vorige punt: kan aangegeven worden hoe vaak gemiddeld per jaar de grijze- en groene container aan de straat gezet worden?

Antwoord:
De gft-container van 140 liter wordt gemiddeld 6 keer per jaar aangeboden en de restafvalcontainer van 140 liter 4 keer per jaar.

Vraag 14:
Blz. 55 Begroting
In de inleiding staat dat een aantal (niet verplichte) kapitaalgoederen niet meer in de begroting zijn opgenomen. De vraag is over welke bedragen we het hier hebben en uit welke potjes deze dan betaald gaan worden?

Antwoord:
Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn wij wettelijk verplicht om in de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen specifiek in te gaan op een vast aantal categorieën. Voor de overige, niet-verplichte kapitaalgoederen geldt dat de kosten en het onderhoud volledig via de reguliere exploitatie lopen. Omdat de financiering hiervan direct is verwerkt in lopende uitvoeringsbudgetten en er geen aparte kredieten of investeringsbedragen voor worden gevraagd, zijn deze volgens de richtlijnen niet meer apart in deze paragraaf opgenomen.

Vraag 15:
Blz. 65 Begroting
Onder "Formatie" wordt aangegeven dat de functies Financiën en Gegevensbeheer niet meer ingevuld worden. Hoe wordt er dan voor gezorgd dat (met name) Gegevensbeheer goed is/wordt ingericht?

Antwoord:
Binnen cluster GEO is een traject gestart om anders te gaan werken. We gaan van uitvoerend naar sturend naar uiteindelijk regie-voerend werken. Als voorbeeld is de mutatiesignalering BAG-BGT extern belegd en wordt gebruik gemaakt van AI-toepassingen. Wij sturen op effectiviteit en kwaliteit. De medewerkers GEO maken een ontwikkeling door van medewerker gegevensbeheerder naar regievoerder gegevensbeheer. Door het anders organiseren van werk en procesoptimalisatie is het mogelijk capaciteit anders in te zetten binnen de organisatie.

Vraag 16:
Blz. 98 Begroting
7.2 Riolering en 7.3 Afval zouden kostendekkend moeten zijn. Toch zien we hier fors meer baten dan lasten, zeker bij Riolering. Wat is hier de verklaring voor?

Antwoord:
Het klopt dat de riolering een "sluitende" begroting is, wat betekent dat de kosten en baten gelijk zijn aan elkaar. Er wordt meer toegerekend aan riolering dat op taakveld 7.2 Riolering te vinden is. De volgende kosten extra comptabel aan de riolering toegerekend (als voorbeeld wordt alleen 2027 uitgewerkt:

Fictieve btw	333.704
Overhead	904.550
Extracomptabele kosten kwijtschelding (KN2025)	50.000
	1.288.254

Het totaal van dit saldo blijft dus open staan op taakveld 7.2 riolering, maar rekenen we wel toe. Voor taakveld afval geldt hetzelfde. Het verschil tussen baten en lasten hangt voornamelijk samen met de toegerekende overhead, btw en kwijtschelding. De kostendekkendheid van taakvelden afval en riolering zijn weergegeven op pagina 42 van de begroting 2027.

Fractie Ouderen Appèl

Vraag 1:
Blz. 13. Punt (17). Door actualisatie van onze financieringsbehoefte is de rentelast voordelig vastgesteld. Kan het college hier in begrijpelijke taal uitleggen wat dit betekent en cijfermatig blz.12 (in 2027 + 182k) onderbouwen zodat het beter te lezen is.

Antwoord:
Bij de opmaak van de begroting 2027 is het taakveld 'Treasury' meerjarig geactualiseerd. Daarbij is ook rekening gehouden met de geplande investeringen in 2027 en verder. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een verwachte meerjarige financieringsbehoefte. Deze is vertaald in geactualiseerde rentelasten en -baten. Per saldo heeft deze actualisering over de jaren heen van eerder geraamde bedragen geleid tot een meerjarig voordeel.

Vraag 2:
Blz. 13 punt (18) en blz. 42 De afvalstoffenheffing Vastrecht stijgt in 2027 met € 33,24 en de tarieven voor containers met 2,1%. Blz. 13 punt (18) geeft een opsomming van meerkosten die leiden tot bijstelling. De vraag is: zijn de posten beschreven blz. 13 totaal opgeteld de reden voor de tariefsverhoging en vastrecht (kan men in een tabel aangeven welke post(en) valt onder vastrecht en welke in de tarieven)

Antwoord:
De opsomming op pagina 13 geeft inderdaad de voornaamste oorzaken van de tariefsverhoging weer. Er is geen specifieke koppeling tussen de bijstellingen en het vastrecht of de variabele tarieven (diftar). Als uitgangspunt is gehanteerd: Een verhoging van diftar met 2,1%, in lijn met de financiële uitgangspunten uit de Kaderbrief 2027. Het restant van het tekort binnen taakveld afval wordt opgevangen met de verhoging van het vastrecht.

Vraag 3:
Blz. 13 punt (19) en blz.41 De rioolheffing stijgt in 2027 met € 13,07: *ook hier (in tabel aangeven welke posten zijn doorgevoerd in de tarieven)*

Antwoord:
De totale kosten en baten staan in het volgend overzicht. Voor de leesbaarheid hebben alleen de posten ≥ € 50.000 opgenomen.

Totale kosten boven de 50.000 (x1000)	
Salariskosten	626
Riolering en verharding	50
Onderhoud riool en persleidingen	150
Opheffen knelpunten	70
Doorbelasting vegen van wegen	77
Nutsvoorzieningen	145
Advies en onderzoekskosten	110
Dotatie aan voorziening waterbeheer	86
Rente en afschrijvingen	475
Kosten onder de € 50.000	378
Doorbelasting BSOB	118
Mutatie voorziening riolering	-759
Doorrekeningen (autom, werf, tractie)	144
Totale uitgaven	**1.670**

Rioolheffing woningen/niet woningen	-2.958
Totale inkomsten	**-2.958**
Saldo taakveld 7.2 riolering	-1.288

Extra comptabele toerekening aan riolering

Fictieve btw	334
Overhead	904
Extracomptabele kosten kwijtschelding (KN2025)	50
	1.288

Vraag 4:
Blz.14. Lezen we: we monitoren de werkzaamheden van Senzer nadrukkelijk op de kwaliteit van geleverd werk. En dan besluit men voor de zomer van 2027 of men met Senzer het werk voortzet. Hoe moet ik dat lezen met de tekst op blz. 23 waar staat geschreven onder de kop Toekomstbestendige openbare ruimte. Wat gaan we ervoor doen. We voeren in "2027" samen met Senzer een proef uit voor een nieuwe werkwijze terwijl u in de zomer gaat bepalen of men wellicht afscheid neemt van Senzer?

Antwoord:
We hebben vertrouwen in de nieuwe werkwijze van Senzer. Maar wanneer toch zou blijken dat Senzer de gevraagde kwaliteit van groenonderhoud niet volledig kan leveren, dienen we in september 2027 te starten met de aanbesteding van onderdelen van het groenonderhoud voor het jaar 2028. Het besluit om de overeenkomst met Senzer wel of niet in de huidige vorm voort te zetten, moeten we daarom nemen voor de zomer van 2027.

Vraag 5:
Blz. 17 Veiligheid. U stelt dat dit continue vraagt om er stevig bovenop zitten. D.m.v. aanpak overlast en onveilig gedrag, aanpak ondermijning, versterken preventieve aanpak tussen veiligheids-en sociaal domein. Dit is door ons langs de rapportage Jaarverslag VTH van 29-06-2026 gelegd.
Als we recent goed gehoord hebben van de secretaris tijdens de raadsinformatiebijeenkomst v.w.b. de personeelsformatie is er geen ruimte voor extra personeel op dit gebied. Klopt deze redenering of is ergens terug te lezen dat deze uitbreiding er wel komt.

Antwoord:
Binnen het veiligheidsdomein versterken we de preventieve aanpak door signalen vroegtijdig op te pakken binnen de bestaande formatie. Door deze werkwijze te verstevigen, gaan we op een slimmere, effectievere en efficiëntere manier om met de bestaande formatie binnen het veiligheidsdomein.

Vraag 6:
Toegankelijkheid voor ouderen
Welke concrete maatregelen neemt het college in 2027 om trottoirs, oversteekplaatsen, wandelroutes en openbare voorzieningen toegankelijk te maken voor ouderen en mensen met een beperking?

Antwoord:
Onze voorzieningen voldoen aan de toegankelijkheidseisen. Bij gebiedsontwikkelingen en groot onderhoud wordt standaard gekeken naar de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Er is ook periodiek overleg met de dorpsraden en de politie (werkgroep verkeer). Meldingen worden hier besproken en indien nodig worden aanpassingen uitgevoerd.

Vraag 7:
Verkeersveiligheid
Welke concrete verkeersveiligheidsknelpunten worden in 2027 aangepakt, wat is het beschikbare budget en op welke termijn worden de maatregelen uitgevoerd?

Antwoord:
We werken volgens het op 12 juni 2025 vastgestelde Mobiliteitsplan. Voor 2027 gaat het o.a. om:

- het realiseren van een rotonde op de N615 bij Deense Hoek
- verder werken aan de snelfietsroutes
- studie N615 - Het Laar – Vrijenborgsedreef
- opwaardering N272
- onderzoek fietsverbinding Sonseweg
- reconstructie Koppelstraat
- herinrichting Klokkengieterstraat – Helmondseweg
- onderzoek fietsverbindingen bruggen
- onderzoek oost-west verbinding, alternatieve ligging N615, Dorpsstraat Aarle-Rixtel

Naast het Mobiliteitsplan is jaarlijks een budget (€ 27.000) beschikbaar voor het oplossen van kleinere verkeersveiligheidsknelpunten. Deze worden ook besproken met de werkgroep Verkeer.

Vraag 8:
Voorzieningen in alle kernen
Welke concrete criteria gebruikt het college om te voorkomen dat groei ten koste gaat van de bereikbaarheid en instandhouding van voorzieningen voor ouderen en andere inwoners?

Antwoord:
Het programmakader Voorzieningen gaat richting geven aan de bereikbaarheid, toegankelijkheid, spreiding, capaciteit en toekomstbestendigheid van voorzieningen. Groei kan ook goed zijn voor het draagvlak ervan. Bij de uitwerking van het programmakader zal worden onderzocht welke objectieve normen en indicatoren passend zijn. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan criteria zoals maximale reis- of loopafstanden en capaciteit van voorzieningen in relatie tot bevolkingsgroei. In het 2e kwartaal 2027 worden richtinggevende uitgangspunten voor verdere uitwerking aan de raad voorgelegd.

Vraag 9:
Veiligheid en meldingen
Welke servicenormen gelden voor meldingen van inwoners, welk percentage wordt tijdig afgehandeld en welke verbetermaatregelen neemt het college bij achterstanden?

Antwoord:
Het Programma Dienstverlening 2025-2030 bevat servicenormen voor de bereikbaarheid en respons richting inwoners. Zo geldt voor brieven, e-mails en berichten via sociale media een reactietermijn van twee werkdagen. De monitoring van deze servicenormen is momenteel nog niet organisatiebreed geborgd. Dit hangt samen met het feit dat het programma nog in de implementatiefase zit en de vertaling naar processen, registratie en sturingsinformatie meer tijd vraagt dan oorspronkelijk voorzien. Daardoor is nog geen betrouwbaar organisatiebreed inzicht beschikbaar in het percentage meldingen dat binnen de gestelde termijnen wordt afgehandeld. De verdere inrichting van registratie en monitoring van de servicenormen vindt plaats in de komende periode, met als doel hierover uiterlijk eind 2027 te kunnen rapporteren (weghalen). Rapportage hierover zal plaatsvinden in de reguliere P & C-cyclus. Indien er achterstanden ontstaan zal het college tijdig passende maatregelen nemen.

Vraag 10:
Noodsteunpunten voor kwetsbare inwoners
Wanneer zijn de noodsteunpunten operationeel en hoe waarborgt het college dat ouderen en mensen die zelfstandig minder zelfredzaam zijn tijdens een crisis hulp kunnen krijgen?

Antwoord:
We streven ernaar om de eerste noodsteunpunten in 2027 operationeel te hebben. In aanloop hiernaartoe worden de locaties, de benodigde voorzieningen, de samenwerking met maatschappelijke organisaties en de inzet van vrijwilligers verder uitgewerkt en georganiseerd. Bij de voorbereiding en inrichting wordt rekening gehouden met de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de noodsteunpunten. Er wordt bij de uitwerking nadrukkelijk aandacht besteed aan kwetsbare inwoners door een goede aansluiting op bestaande zorg- en welzijnsnetwerken, buurtinitiatieven, vrijwilligersorganisaties en andere lokale hulpstructuren.

Vraag 11:

Programma 3
A Kan het college concreet aangeven welke resultaten inwoners van onze vier kernen in 2027 gaan merken van dit programma, en hoe wij als raad kunnen controleren of die resultaten daadwerkelijk worden bereikt?"

Antwoord:
De verantwoording vindt plaats bij de jaarrekening 2027.

B "Hoe waarborgt het college dat lokale ondernemers en voorzieningen behouden blijven, zodat ook onze oudere inwoners zelfstandig boodschappen kunnen doen en gebruik kunnen blijven maken van voorzieningen in hun eigen dorp?"

Antwoord:
Het college kan niet instaan voor het behoud van elke lokale ondernemer en voorziening. De toekomstbestendigheid is afhankelijk van voldoende klanten of gebruikers. Voor commerciële voorzieningen, zoals winkels, ligt de primaire verantwoordelijkheid hiervoor niet bij de gemeente. De ambitie is om het aanbod van voorzieningen te behouden en waar mogelijk te versterken en dorpscentra toekomstbestendig en aantrekkelijk te houden voor inwoners.

C "Welke concrete maatregelen en welk budget stelt het college hiervoor beschikbaar, en welke keuzes maakt het college als de financiële middelen onvoldoende blijken?"

Antwoord:
Dit wordt bepaald in de op te stellen beleidsnota's en wordt nog ter besluitvorming voorgelegd aan uw raad.

Vraag 12:
Investeringen in de jeugd
Kunt U concreet aangeven hoe je bestaande ontmoetingsplekken of eventueel nieuwe, wilt versterken?

Antwoord:
Met het versterken van ontmoetingsplekken bedoelen wij het aantrekkelijker, toegankelijker en beter benutten van bestaande locaties waar jongeren elkaar ontmoeten. Dit doen we onder andere door de inzet van jongerenwerk, het ondersteunen van activiteiten voor en door jongeren en een betere aansluiting op de behoeften van jongeren. Daarbij bekijken we samen met jongeren en betrokken organisaties of de huidige ontmoetingsplekken aansluiten of dat aanvullingen wenselijk zijn.

Fractie PRO

Blz12

Vraag 1:

Kan het college de bijstelling van de zorgkostenraming van Peelgemeenten met €

327.000 voor 2027 uitsplitsen naar Wmo, Jeugd, bijzondere bijstand, minimavoorzieningen en schuldhulpverlening? Graag ontvangen wij per onderdeel de oorspronkelijke raming, de actuele raming en de belangrijkste oorzaken van de afwijking.

Antwoord:

Betreft	**Geactualiseerde raming 2027**	**Oorspronkelijke raming 2027**	**Verschil**
Totaal Wmo	4.574.000	4.221.000	-353.000
Totaal Jeugd	7.632.000	7.693.000	61.000
Totaal Bms	737.000	702.000	-35.000
Totaal inburgering	147.000	147.000	0
Totaal zorgkosten	**13.090.000**	**12.763.000**	**-327.000**

De belangrijkste oorzaken van de afwijking per onderdeel worden hieronder toegelicht.

- **Wmo (nadeel € 353.000):** De hogere kosten binnen de Wmo betreffen met name hulp bij het huishouden, begeleiding, dagbesteding en collectief vervoer (CVV). De stijging wordt grotendeels veroorzaakt door een toename van het aantal cliënten. Bij hulp bij het huishouden kan de sterke vergrijzing in Laarbeek hier mede een verklaring voor zijn. Voor het collectief vervoer wordt de kostenstijging, naast de volumegroei, veroorzaakt door een naar verwachting fors hogere NEA-index in 2027. Deze ontwikkelingen zijn verwerkt in de raming voor 2027.

- **Jeugd (voordeel € 61.000):** De belangrijkste oorzaken van de afwijking zijn de hogere kosten begeleiding (nadeel € 434.000) in verband met fors hoger gebruik van voorziening voor begeleiding, lagere kosten landelijke jeugdzorg verblijf en ambulant (voordeel € 360.000) vanwege uitstroom drie duurste cliënten in 2026, lagere kosten behandeling met verblijf (voordeel € 155.000) in verband met een lager aantal dagen in kleinschalig verblijf, lagere kosten dagbesteding en dagbehandeling (voordeel € 89.000) vanwege lagere aantallen dan in de eerdere prognose en ten slotte hogere kosten persoonsgebonden budgetten (PGB) jeugdwet (nadeel € 76.000) in verband met een forse stijging van het aantal cliënten met PGB jeugdwet in 2026.

- **Bijzondere bijstand, minimavoorzieningen en schuldhulpverlening (nadeel € 35.000):** De belangrijkste oorzaak van de afwijking is de hogere kosten voor de Individuele Inkomenstoeslag (IIT) (nadeel € 30.000). In 2025 maakten 170 cliënten gebruik van de IIT, wat resulteerde in kosten IIT 2025 van € 123.000. In het eerste halfjaar 2026 maakten 103 personen gebruik van de IIT, wat resulteerde in kosten IIT over het eerste halfjaar 2026 van € 71.000. De doorvertaling van het hiervoor genoemde resulteerde in een oorspronkelijke raming 2027 van € 128.000 en een actuele raming 2027 van € 158.000.

Blz11

Vraag 2:

De subsidie aan Stichting MEE en Stichting Wijzer in Zorg is verhoogd om onafhankelijke cliëntondersteuning uit te breiden. Welke uitbreiding van de dienstverlening wordt hiermee beoogd, hoeveel extra inwoners kunnen naar verwachting worden geholpen en hoe worden de resultaten gemeten?

Antwoord:

Met de structurele verhoging van het subsidiebedrag met € 25.000 wordt beoogd de bestaande capaciteit uit te breiden. De extra middelen worden ingezet voor aanvullende cliëntondersteuningsuren en het kunnen opvangen van de groeiende vraag naar advies, informatie en begeleiding. Het doel van deze uitbreiding is niet zozeer het realiseren van een nieuwe dienstverlening, maar het waarborgen van de bereikbaarheid en tijdige ondersteuning voor inwoners die hiervan afhankelijk zijn. De resultaten worden gemonitord via de reguliere subsidieafspraken met de organisaties, waaronder de aard van de ondersteuning, het aantal ondersteunde inwoners en de bereikbaarheid van de dienstverlening.

Blz17

Vraag 3:

Het college stelt een programmakader Voorzieningen op als afwegingskader voor ontwikkeling en instandhouding van voorzieningen. Wordt dat vergelijkbaar aan de Utrechtse barcode?

Antwoord:

De Utrechtse barcode is een planologische methode om te berekenen hoeveel extra ruimte er nodig is voor o.a. voorzieningen per 10.000 nieuwe woningen. Er wordt niet gewerkt aan een barcode voor Laarbeek, wel werken we aan een programmakader voor voorzieningen voor toekomstige beleidskeuzes, investeringen en ruimtelijke ontwikkelingen.

Blz21

Vraag 4:

Kan het college de doelstelling van 1.010 woningen voor 2022–2030 uitsplitsen naar sociale huur, middenhuur, betaalbare koop en overige koopwoningen, met per categorie het gerealiseerde aantal tot en met 2025, de verwachte realisatie in 2026 en de planning voor 2027–2030?

Antwoord:

Voor de jaren 2022 en 2023 is dit niet direct beschikbaar. De gegevens in onze woningbouwmonitor zijn pas beschikbaar vanaf 2024. Voor de jaren 2024 en 2025 is hieronder een overzicht per project gegeven en daaronder een totaal per categorie.

Bij het antwoord op vraag 3 van fractie ABL staan de totaal gerealiseerde woningen volgens CBS-data. Dit is inclusief los vergunde woningen en mantelzorgwoningen. De onderstaande lijst gaat alleen om projecten. Daarom is het totaal van deze tabel iets lager dan de totalen van de CBS-data.

Projectnaam	Wijknaam	Aantal	Prijsklasse	Startbouw	Oplevering
AR Bosscheweg 14-14a	Aarle-Rixtel	8	Koop betaalbaar	2023	2024
BD Bemmerstraat 6	Beek en Donk	2	Koop duur	2025	2025
BD de Tapperij (Kerkstraat 22)	Beek en Donk	6	Koop duur	2024	2025
BD Kapelstraat 29 (pastorie)	Beek en Donk	5	Huur duur	2023	2024
BD Leonarduskerk (Kapelstraat 31)	Beek en Donk	21	Huur duur	2023	2024
BD Leonardusplein	Beek en Donk	15	Huur sociaal	2024	2025
BD Michaelplein	Beek en Donk	22	Huur sociaal	2024	2025
MH D'n Hoge Suute - Blok 1.1 SH	Mariahout	10	Huur sociaal	2024	2025
MH D'n Hoge Suute - Blok 1.2 CPO	Mariahout	6	Koop middelduur	2024	2025
MH D'n Hoge Suute - Blok 1.3 CPO	Mariahout	4	Koop middelduur	2024	2025
MH D'n Hoge Suute - Blok 2 SH	Mariahout	8	Huur sociaal	2024	2025
MH Mariënhof	Mariahout	4	Huur duur	2023	2025

Totaal koop betaalbaar	8	7%
Totaal koop middelduur	10	9%
Totaal koop duur	8	7%
Totaal huur sociaal	55	50%
Totaal huur duur	30	27%
Totaal	**111**	

Voor de jaren 2026 en verder is deze informatie beschikbaar via de Woningbouwkaart Laarbeek.
De publieke versie van de woningbouwkaart is te raadplegen via woningbouwkaart.laarbeek.nl
Van een aantal projecten zijn de woningbouwprogramma's nog onbekend.

Blz21

Vraag 5:

Welke maatregelen zijn beschikbaar om te borgen dat het afgesproken aandeel betaalbare woningen daadwerkelijk wordt gerealiseerd bij de uitbreidingslocaties Schevelingen en Borgakker?

Antwoord:

Het uitgangspunt van minimaal 2/3 betaalbare woningen, waarvan minimaal 30% sociale huur, wordt op meerdere niveaus geborgd:

1. Dit uitgangspunt volgt uit de Wet versterking regie volkshuisvesting, die sinds 1 juli 2026 van kracht is. Deze wet verplicht overheden om te sturen op voldoende betaalbare woningbouw en zorgt voor een betere juridische en bestuurlijke borging. Eerder is al in de regionale woon(deal)afspraken vastgelegd dat gemeenten streven naar minimaal 30% sociale huur en twee derde betaalbare woningen in de nieuwbouwopgave.

2. De gemeenteraad heeft dit uitgangspunt zelf vastgelegd in het Beleidskader Wonen. Hierin is bepaald dat nieuwbouw ontwikkelingen vanaf 15 woningen moeten voldoen aan de norm van minimaal 2/3 betaalbaar, waaronder minimaal 30% sociale huur. Voor zowel Borgakker als Schevelingen vormt dit beleidskader een belangrijk uitgangspunt bij de verdere planvorming.

3. Daarnaast wordt momenteel gewerkt aan een volkshuisvestingsprogramma als uitwerking van de Omgevingswet en de Wet versterking regie volkshuisvesting. In dit omgevingsprogramma worden de actuele woonbehoefte en de gewenste woningbouwprogrammering voor de gemeente nader uitgewerkt. Vaststelling van een omgevingsprogramma is een collegebevoegdheid, wel wordt dit omgevingsprogramma eerst sonderend aan de raad aangeboden. Het vormt vervolgens een belangrijk kader voor de verdere invulling van beide ontwikkellocaties.

De concrete vertaling naar aantallen, woningtypen en prijscategorieën voor Borgakker en Schevelingen wordt in een volgende fase uitgewerkt in het gebiedsgerichte omgevingsprogramma en de verdere planvorming. Daarbij geldt het huidige woonbeleid als uitgangspunt. De raad wordt hierover tussentijds geïnformeerd en betrokken, onder meer bij de behandeling van een eventuele grondexploitatie en bij besluitvorming over wijzigingen van het omgevingsplan.

Blz21

Vraag 6:

Wat moeten we ons voorstellen bij een Strategie Elektrisch rijden?

Antwoord:

Dit is overgenomen uit het op 12 juni 2025 vastgestelde Mobiliteitsplan (maatregel 23). Hiermee bedoelen we vooral een visie en beleid op het gebied van elektrisch laden, o.a. het opstellen van plaatsingscriteria voor nieuwe laadpalen.

Blz21

Vraag 7:

Welke meetbare doelen hanteert het college voor 2027 op het gebied van biodiversiteit, vergroening, waterberging en het tegengaan van hittestress? Op welke locaties worden deze doelen gerealiseerd en welke budgetten zijn hiervoor beschikbaar?

Antwoord:

Er zijn geen concrete meetbare doelen geformuleerd voor biodiversiteit, vergroening, waterberging en het tegengaan van hittestress. M.b.t. biodiversiteit vindt jaarlijks de natuurmonitoring plaats met behulp van IVN Laarbeek. Elke 4 jaar verschijnt een rapportage die op hoofdlijnen trends weergeeft.

Blz22

Vraag 8:

We voeren de lokale isolatieactie en daarbij horende subsidieregeling uit en besteden hiervoor minimaal 25% van het beschikbare budget vanuit het nationaal isolatie programma. Waarom minimaal 25% en waar wordt de rest van het beschikbare budget aan besteedt?

Antwoord:

De subsidieregeling heeft een looptijd van 4 jaar (met mogelijk een verlenging). We hebben ons tot doel gesteld om elk jaar 25% van het beschikbare budget te besteden. Dat geldt ook voor de komende jaren. Ook de resterende 75% wordt dus aan de lokale isolatieactie besteed. Doel is dat aan het einde van de looptijd van de subsidieregeling het volledige budget besteed is. Wordt er in het eerste jaar meer besteed dan 25%, dan is dat een mooi succes! Daarom is het doel ook geformuleerd als minimaal 25%.

Blz22

Vraag 9:

Verduurzaming Parkpaviljoen in Beek en Donk. Is de gemeente eigenaar van het parkpaviljoen?

Antwoord:

Ja, de gemeente is hier eigenaar van.

Blz23

Vraag 10:

Wat is de trekgraaf in de Groene long en hoe maak je die weer zichtbaar?

Antwoord:

De Trekgraaf is een waterloop in Beek en Donk, die stroomt van de IJsbaanlaan naar het IJswegbos en nabij het parkeerterrein van Sparta'25 uitmondt in de Goorloop. Vanaf de Koppelstraat tot de Otterweg stroomt het water ondergronds, door rioolbuizen. In het gedeelte parallel aan de Nachtegaallaan maken we van de Trekgraaf weer een open waterloop.

Blz29

Vraag 11:

De begroting vermeldt dat de uitkomsten van de Minima Effect Rapportage 2026 worden vertaald naar concrete vervolgacties. Welke financiële middelen zijn in 2027 beschikbaar voor de uitvoering van deze acties, en waar zijn deze in de begroting opgenomen? Indien hiervoor nog geen afzonderlijk budget is opgenomen, hoe wordt de uitvoering dan gefinancierd?

Antwoord:

U bent via een Raadsinformatiebrief (RIB) van 20 januari 2026 geïnformeerd over de resultaten en de vervolgstappen van de Minima Effect Rapportage Laarbeek 2026 (MER). Uit deze MER is gebleken dat het huidige minimabeleid in Laarbeek inclusief de harmonisatiemaatregelen uit 2024 een positieve invloed hebben op de bestedingsruimte van mensen met een laag inkomen. Tegelijkertijd maakt het rapport zichtbaar dat we ons samen met onze maatschappelijke partners moeten blijven richten op preventie en voorlichting. Dit doen we binnen onze bestaande budgetten.

In de RIB is ook aangegeven dat de resultaten van deze MER samen met de rapportage van de gemeente Gemert-Bakel worden besproken binnen de GR Peelgemeenten. Op basis daarvan wordt regionaal bezien welke conclusies hieraan worden verbonden en of er aanleiding is voor verdere beleidsmatige afstemming of harmonisatie. Eventuele vervolgstappen, al dan niet met financiële consequenties, worden langs de bestuurlijke lijnen van de GR Peelgemeenten uitgewerkt en vervolgens indien van toepassing, lokaal verder opgepakt.

Blz42

Vraag 12:

Hoeveel huishoudens maakten in 2025 gebruik van kwijtschelding van de afvalstoffenheffing en hoeveel huishoudens worden in 2027 naar verwachting bereikt? Welk bedrag is hiervoor geraamd en wat zijn de gevolgen van de stijging van het vastrecht voor huishoudens die kwijtschelding ontvangen?

Antwoord:

In 2025 zijn 241 kwijtscheldingen afvalstoffenheffingen toegekend door BSOB. Een prognose van aantallen 2027 is niet beschikbaar. In de begroting 2027 is in totaal € 104.000 geraamd voor kwijtschelding. Een deel van € 45.000 wordt toegerekend aan afval. Het totale budget wordt ook gebruikt voor kwijtschelding rioolheffing en onroerendezaakbelasting (gebruiker 'niet woning').
Door de stijging van het vastrecht stijgt ook het maximale kwijtscheldingsbedrag dat in de verordening afvalstoffenheffing wordt opgenomen. Dit bedrag wijzigt van € 277,22 (2026) naar € 313,56 (2027). Dit wordt verwerkt in de verordening zoals die op 17 december 2026 aan de raad wordt voorgelegd. Zie ook de beantwoording van vraag 12 van De Werkgroep.